

7.8.2017

Oikeusministeriö

Lausuntopyyntö 18.5.2017, OM 1/559/2011

**Lausunto pohjoismaisen saamelais sopimuksen mahdollisen kansallisen voimaansaat-
tamisen edellytyksistä**

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa pohjoismaisen saamelais sopimuk-
sen mahdollisen kansallisen voimaansaatamisen edellytyksistä.

Pohjoismaisesta saamelais sopimuksesta saavutettiin Norjan, Ruotsin ja
Suomen välillä alustava neuvottelutulos joulukuussa 2016. Sopimuksen
tarkoituksena on vahvistaa saamelaisten oikeudet siten, että saamelaiset
voivat säilyttää, harjoittaa ja kehittää kulttuuriaan, kieliään ja yhteiskunta-
elämäänsä niin, että valtionrajat häiritsevät tätä mahdollisimman vähän.
Sopimuksen turvaamat oikeudet ovat vähimmäisoikeuksia.

Sopimuksen allekirjoittamista koskevassa artiklassa todetaan, että sopimus
annetaan ennen sen allekirjoittamista kaikkien kolmen maan saamelaiskärä-
jien hyväksyttäväksi. Valtiot allekirjoittavat ja ryhtyvät toimenpiteisiin so-
pimuksen kansalliseksi voimaansaatmiseksi ainoastaan, jos saamelaiskä-
räjät Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa hyväksyvät sopimuksen. Sopimus on
annettu Suomen Saamelaiskäräjien hyväksyttäväksi.

Oikeusministeriö pyytää ministeriöitä lausumaan oman toimialansa osalta
sopimusmääräysten suhteesta Suomen lainsäädäntöön ja muista sopimuk-
sen kansallisen voimaansaatamisen edellytysten kannalta merkityksellisistä
asioista.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö toteaa, ettei neuvottelutulos pohjoismaisesta saame-
lais sopimuksesta ei aiheuttaisi suoranaisia lainsäädännöllisiä muutoksia sen
toimialalla.

Kuntalakia (410/2015), saamen kielilakia (1086/2003) ja muita hallinnon
yleislakeja sovelletaan Suomessa saamelaisalueella. Valtiovarainministeriö
pitää tärkeänä, ettei sopimuksessa määritelty saamelaisten itsemääräämisoie-
keus ole ristiriidassa perustuslain (731/1999) 121 §:ssä säädetyn kunnalli-
sen ja muun alueellisen itsehallinnon kanssa.

Hallinnonalallaan vireillä olevina saamelaisia koskevana lainsäädäntöesityksinä valtiovarainministeriö ilmoittaa hallituksen esityksen eduskunnalle maakuntien perustamista koskevan hallituksen esityksen (HE 15/2017 vp.) maakuntalain 27 §:n 3 momentissa esitetyn kielivähemmistön vaikuttamistoimielimen.

Valtiovarainministeriö toteaa, että sopimuksen mahdollisesti aiheuttamat lainsäädännölliset muutokset kaikilla hallinnonaloilla tulee toteuttaa valtiotalouden kehysten ja vuosittaisten talousarvioiden puitteissa.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikön sijainen,
finanssineuvos

Anne-Marie Välikangas